

Nr 773.

Av herr **Thorell m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 225, angående försvarsväsendets ordnande.

Medan vårt land ännu vid tiden för världskriget hade ett så rikligt hästbestånd, att inga allvarliga farhågor behövde hysas för att behovet av hästar av olika slag vid krig icke skulle kunna fyllas inom landet, måste läget i detta hänseende numera betecknas såsom ganska oroväckande. Den främsta orsaken härtill är att söka i jordbrukets allt starkare motorisering, en utveckling som väl knappast kan anses ännu hava nått sin kulmen. Härigenom har tillgången på hästar överhuvud taget minskats. I fråga om den varmblodiga hästen eller i allmänhet hästar av lättare typ, lämpade såsom ridhästar, kommer därtill såsom en medverkande faktor den omständigheten, att intresset för varmblodig hästavel avsevärt nedgått genom 1925 års kraftiga nedskrivning av armens stamhästbestånd.

Om det på grund härav måste anses påkallat, att det från statens sida vidtages åtgärder för att i allmänhet öka hästtillgången, synas sådana åtgärder särskilt nödvändiga i fråga om den kategori hästar, som vid krig är svårast att anskaffa, nämligen ridhästar. Behovet av sådana hästar gör sig gällande vid arméns samtliga truppslag men är givetvis störst vid kavalleriet.

I och för den av försvarskommissionen för kavalleriet föreslagna krigsorganisationen — en lätt brigad och sex kavalleribataljoner — måste vid mobilisering omedelbart tagas i anspråk omkring 2 700 utskrivna ridhästar. Av dessa avses omkring 1 600 för användning i fältförbanden, medan omkring 1 100 skola ingå i depåerna. Vid den kungl. propositionens krigsorganisation — en lätt brigad och fyra kavalleribataljoner — äro motsvarande siffror resp. 2 400, 1 300 och 1 100. Det lider intet tvivel att betydande svårigheter redan nu skulle föreligga att anskaffa lämpliga hästar av ifrågavarande slag till så stort antal. Hästar av varmblodig ras finnas till nämnvärt antal överhuvud taget endast i Skåne och angränsande landsdelar samt på Öland. I övriga delar av landet äro de nästan försvunna. Såsom den förnämsta tillgången i nu berört hänseende måste man därför numera räkna den nordsvenska hästen, vilken under nyligen avhållna försök vid Norrlands dragonregemente visat sig väl lämpad såsom ridhäst i fält.

För att i någon mån råda bot för de svårigheter, som här blivit antydda, föreslås inrättande vid kavalleriet av ett kombinerat *premierings- och tillridningssystem* enligt följande grunder.

Ett visst antal för ridbruk lämpliga 5—6-åriga körda hästar tillhanda-

hållas kronan årligen i och för en kortare tids tillridning vid regementena.

Sedan hästen blivit tillriden och godkänd i egenskap av »*krigsridhäst*» utgår en premie till såväl ägaren som uppfödaren.

Krigsridhäst införes i vederbörande kavalleriregementes rullor men förbliver i enskild ägo. Vid mobilisering inlöses den av kronan.

Ägaren till krigsridhäst är skyldig

dels att till truppförbandet anmäla sådan hästs försäljning eller död,

dels att mot stadgad ersättning tillhandahålla truppförbandet hästen under en kortare period vart fjärde—femte år.

Ur *organisationssynpunkt* göra sig följande synpunkter gällande:

Det antal krigsridhästar, som årligen kan tillridas vid kavalleriet, begränsas huvudsakligen av tillgången på remontryttare. Såsom sådana torde emellertid personalen vid oberidna skvadroner med fördel kunna användas. Om hästarna inkallas under tvenne perioder under vinterhalvåret — den tid då de utan olägenhet för ägarna lättast kunna av dessa undvaras — kan man beräkna att 20—30 stycken pr regemente skulle kunna utbildas pr år. Hela antalet inom kavalleriet skulle därmed pr år bliva omkring 100. Med en beräknad tjänstbarhetstid av i medeltal 10 år skulle vid kavalleriet på detta sätt vid fullt genomfört system erhållas ett bestånd av omkring 1 000 krigsridhästar.

Tillridningsperioden kan med ledning av de förut nämnda försöken vid Norrlands dragonregemente lämpligen sättas till 75 dagar.

Inkallelse av krigsridhästar i fred skulle icke förekomma annat än i samband med mobiliseringsövning; vid sådan övning bör ett större antal hästar — förslagsvis 50 — under en period av högst 8 dagar inkallas till regementet. Dylika övningar böra vid varje regemente förekomma endast vart fjärde år. De kunna förläggas till en för hästägarna lämplig tid.

Kostnadsberäkning.

Kostnaderna för genomförande av systemet med krigsridhästar äro främst beroende på storleken av *premien*. Denna bör tilltagas så högt, att den utgör en lockelse dels för hästuppfödaren att producera för ridbruk vid mobilisering lämpade hästar, dels för ägaren att tillhandahålla kronan sådana hästar. Med hänsyn härtill synes premien för godkänd krigsridhäst böra utgå såväl med ett mindre belopp till uppfödaren som även med ett större belopp till ägaren.

Uppfödarpremien synes böra utgå med 30 kr., ägarpremien med 120 kr. För 100 hästar bleve därmed premieringskostnaderna per år 15 000 kr.

Kostnaderna i samband med själva tillridningen hänföra sig till annonser, resor, transporter samt underhåll, skoning och veterinärvård. Kostnaderna för annonsering, besiktningssesor samt hästarnas inställelse vid regementet och hemtransport hava beräknats till i medeltal 40 kr. pr inställd häst. Rationspriset beräknas till 1 kr. pr dag. Kostnaderna för skoning och vete-

rinärvård till 10 kr. pr häst under hela tillridningsperioden. *Tillridningskostnaderna* för 100 hästar skulle enligt dessa grunder bli $100 \times (40 + 75 + 10)$ eller 12 500 kr.

Kostnaderna för den årligen vid något av kavalleriets fyra regementen anordnade inkallelsen av krigsridhästar för mobiliseringsövning kan beräknas enligt följande grunder:

lega för 50 hästar à 10 kr. pr dag i 8 dagar	4 000 kr.
underhåll à 1 kr. pr dag	400 »
transporter	600 »
extra	500 »
Summa	5 500 kr.

Samtliga årskostnader vid hela kavalleriet för genomförande av systemet »krigsridhästar» skulle med dessa beräkningsgrunder bli:

premier	15 000 kr.
omkostnader för tillridningen	12 500 »
mobiliseringsövning vid ett regemente	5 500 »
Summa	33 000 kr.

För denna obetydliga summa skulle kavalleriets förstahandsbehov av lämpliga ridhästar vid mobilisering i ej ringa grad bli tillgodosett. Härjämte skulle hästaveln givas en för utvecklingen av en lämplig ridhästtyp värdefull inriktning. Av kostnaderna synas i varje fall premierna lämpligen kunna uttagas av totalisatorsmedel.

I anslutning till vad här ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen i anledning av propositionen nr 225 måtte vid beräkandet av kostnaderna för en ny försvarsorganisation upptaga ett belopp av 33 000 kronor såsom årligt anslag för genomförande av förslaget om krigsridhästar.

E. Thorell.

Arvid De Geer.

Harald Andersson

i Dunker.

P. E. Hedlund

Eric Hansson.

i Häste.

